

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОГРАФІЯ ПОСЛУГ

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
географії та природознавства
Протокол № 8 від “28” лютого 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Географія послуг
Викладач (-і)	Доц. Гілецький Й.Р.
Контактний телефон викладача	+380966071716
E-mail викладача	yosyp.hiletskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно затвердженого розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Географія послуг» розрахована на студентів за спеціальністю 106 Географія відповідно до освітньо-професійних програм «Бакалавр», згідно з навчальним планом. Курс побудований у відповідності із загальними завданнями, які стоять перед майбутніми фахівцями даного профілю на сучасному етапі. Він є одним із вибіркового курсів, який має як теоретичну так і практичну спрямованість.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Курс покликаний надати студентам знання з такої динамічної та диверсифікованої сфери людської діяльності, як сфера послуг, сформувати у них навички практичної діяльності зі збору первинної інформації, її представлення та аналізу, визначення складових територіальної організації і рівня обслуговування населення.</p> <p>Студенти повинні Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наукові основи географії сфери послуг; - трактування категорій «сфера послуг» та «географія сфери послуг»; - компоненту структуру сфери послуг, особливості розвитку соціально-побутового обслуговування; - теоретичні концепції, що впливають на формування сфери послуг; - особовості функціонування управлінських послуг в територіальному вимірі. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - давати характеристику розміщення центрів торгівлі та побутового обслуговування; - аналізувати географію житлово-комунальних послуг; - аналізувати особливості надання комунікативних послуг; - характеризувати особовості функціонування управлінських послуг в територіальному вимірі; - аналізувати показники індексу людського розвитку та характеризувати якість життя населення. 	
4. Компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів. - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. - Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. - Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах. - Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни з географії та туризму. - Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси. 	
5. Результати навчання	

<ul style="list-style-type: none"> - Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. - Пояснювати особливості організації географічного простору. - Аналізувати географічний потенціал території ПР05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук. - Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. - Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні. - Оцінювати роль України в світі, знати і пояснювати особливості просторової організації природи, населення і господарства України. 					
6. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			12 год		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18 год		
самостійна робота			30 год		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
8	106 Географія		4	Вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Географія сфери послуг як наука. Об'єкт та предмет географії сфери послуг.	Лекція 2 год, практичні 2 год	1, 2, 4, 7	Опрацювати теоретичний матеріал та підготувати питання семінарського заняття в теми (8 год)	5	1-й тиждень навчання
Тема 2. Географія освітньо-наукових та культурних послуг в Україні	Лекція 2 год, практичні 4 год	1, 2, 4	Опрацювати теоретичний матеріал та підготувати питання семінарського заняття в теми (12 год)	10	2-й та 3-й тижні навчання
Тема 3. Житлово-комунальне і готельне господарство в Україні. Географія медичного і рекреаційного комплексу.	Лекція 2 год, практичні 4 год	1, 2, 4, 7	Опрацювати теоретичний матеріал та підготувати питання семінарського заняття в теми (12 год)	10	3-й та 4-й тижні навчання
Тема 4. Торгівля та побутове обслуговування	Лекція 2 год,	1, 2, 4, 8	Опрацювати теоретичний	15	4-й та 5-й тижні

населення України.	практичні 2 год		матеріал та підготувати питання семінарського заняття в теми (8 год)		навчання
Тема 5. Географія комунікаційних та управлінських послуг в Україні	Лекція 2 год, практичні 2 год	1, 2, 4, 5	Опрацювати теоретичний матеріал та підготувати питання семінарського заняття в теми (8 год)	15	5-й та 6-й тижні навчання
Тема 6. Якість життя населення. Показники індексу людського розвитку. Науково-географічні основи соціальної політики.	Лекція 2 год, практичні 4 год	1, 2, 4, 5, 8	Опрацювати теоретичний матеріал та підготувати питання семінарського заняття в теми (12 год)	5	6-й та 7-й тижні навчання

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять. На початку майже кожного заняття проводиться короткий зріз у тестовій формі рівня опрацювання теоретичного матеріалу, на основі якого виконується лабораторна робота.
Вимоги до письмової роботи	Усі студенти мають обов'язково виконати усі практичні роботи передбачені навчальною програмою. Оцінки за зрізи та здані лабораторні виставляються у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2). Вони виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.
Семінарські заняття	З усіх основних тем курсу обов'язковим для кожного студента є контрольний зріз знань у формі письмового тесту, який оцінюється за 5-бальною шкалою. Таких тематичних зрізів проводиться за семестр чотири.
Умови допуску до підсумкового контролю	Практичні роботи (семінари) вимагають від студентів дотримання певного рівня відповіді, яка передбачає як опору на лекційний матеріал, так і використання рекомендованої літератури та інших додаткових джерел інформації.

8. Політика курсу

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу. Зараховуються бали, набрані при поточному оцінюванні, а саме контрольних зрізах, усних відповідях на семінарі, участі у виїзних практичних заняттях. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час занять. Пропуски чи запізнення на заняття не

звільняють від написання тематичних зрізів знань у формі тестів.

Не допускаються користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше навчального матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Дудник І. М. Територіальна організація послуг. Курс лекцій / І. М. Дудник. – Полтава : ПБ

МНГУ, 2002. - 100 с.

2. Корнус О. Г. Сфера обслуговування населення Сумської області: суспільно-географічні аспекти : [монографія] / О. Г. Корнус, К.А. Немець, Л. М. Немець, А.О. Корнус. – Харків – Суми. – 2009. – 228 с.

3. Куценко В. І. Трансформації соціальної сфери України: регіональний аспект : [монографія] / В. І. Куценко, Я. В. Остафійчук; За ред. С.І.Дорогунцова. – К. : Оріони, 2005. – 400 с.

4. Ровенчак І.І. Географія культури: проблеми теорії, методології та методики дослідження: Монографія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 240 с.

5. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: підручник для студ. географ. Спеціальностей вищих навч. закладів / О.Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2009. – 544 с.

6. Шаблій О.І. Суспільна географія у двох кн. Книга друга. Проблеми українознавства, регіоналістики і краєзнавства: [Вибрані твори] / Олег Шаблій. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 706 с.

7. Шевчук Л.Т. Соціальна географія: Навч. посібник. – К.: Знання, 2007. – 349 с.

8. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навч. посіб. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.

Викладач _____ Й.Р.Гілецький